

Tema 2. Objectes, Classes i **Programes**

Introducció a la Informàtica i a la Programació (IIP) Curs 2019/20

Departament de Sistemes Informàtics Computació

Continguts

- 1. Introducció: estratègia POO de resolució d'un problema
- 2. Definició d'una classe Java: tipus i components
- 3. Creació i manipulació d'un objecte Java: operadors new i punt (.)
- 4. Documentació de clases Java
- 5. Errors de compilació i execució de classes Java
- 6. Organització de classes Java en llibreries (packages). La llibreria estandard java.lang i les seues classes Object, String i System

Duració: 2 sessions

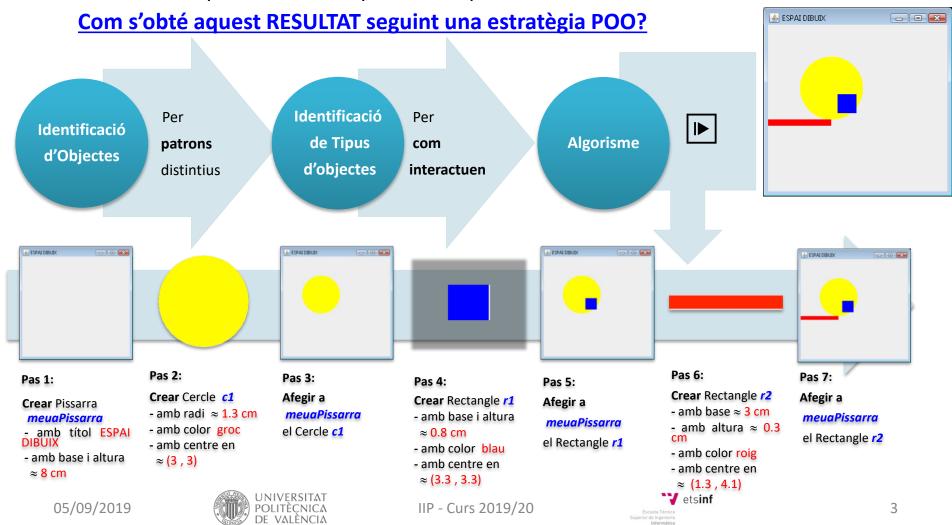
- Crea una carpeta Tema 2 dins de la teua carpeta W:\IIP\
- Descarrega (del Tema 2 de PoliformaT) el fitxer exemplesT2.jar en
   Tema 2
- Des de l'opció Projecte de BlueJ, usa l'opció Open ZIP/JAR... per tal d'obrir aquest com un projecte BlueJ i prepara't per usar-lo

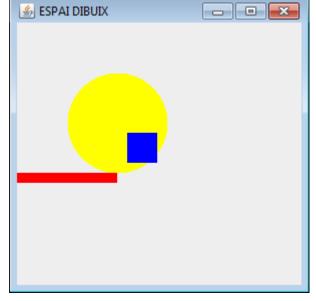

Introducció: estratègia POO de resolució d'un problema (I). La fase MENTAL

PROBLEMA: es vol disposar d'un espai de dibuix, a mode de pissarra, que puga tindre un tamany variable, un títol i on es puguen dibuixar cercles i rectangles de diferents tamanys, colors i en diferents posicions. En la pissarra es podria dibuixar, **PER EXEMPLE**,

Introducció: estratègia POO de resolució d'un problema (I). Un exemple

Pissarra *meuaPissarra*, de títol ESPAI DIBUIX i tamany $\approx 8 \times 8 \text{ cm}$

Objectes identificats

Cercle *c1* de radi ≈ 1.3 cm, color groc i centre en $\approx$ (3, 3)

Rectangle r1 de base=altura ≈ 0.8 cm, color blau i centre en (3.3, 3.3)

Rectangle r2 de base ≈ 3 cm, altura ≈ 0.3 cm, de color roig i centre en $\approx$ (1.3, 4.1)

Atributs: titol, base, altura Accions: Crear, Afegir una figura donada, ... Atributs: radi, color, centre Accions: Crear, Área, Obtenir o canviar radi, ...

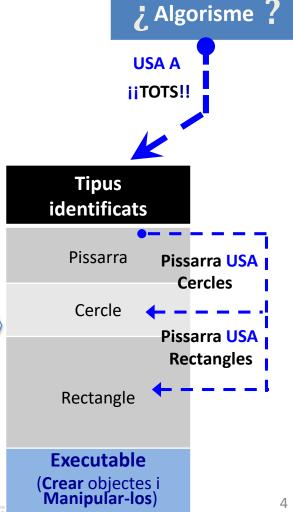
Patrons distintius

Atributs: base, altura, color,

centre Accions: Crear, Área, Obtenir o

canviar base, ...

IIP - Curs 2019/20

Introducció: estratègia POO de resolució d'un problema (I). Algunes definicions

- Un objecte es pot definir com una agrupació o col·lecció de dades i operacions que tenen una determinada estructura i mitjançant els quals es modelen aspectes rellevants d'un problema.
- Els objectes que comparteixen certes característiques i comportaments (patrons distintius) es diu que són del mateix tipus o de la mateixa classe.
- Una classe descriu el comportament de cadascun dels objectes. Es diu llavors que l'objecte és una instància de la classe.
- Java és un LOO i programar en Java consisteix a escriure les definicions de les classes i utilitzar eixes classes per a crear objectes de forma que representen adequadament el problema a resoldre.

Introducció: estratègia POO de resolució d'un problema (II). La fase MENTALL

- Què és programar en Java? -

- Escriure en Java la definició de cada Tipus d'objectes que se crea i manipula en l'Algorisme
   Classe Tipus de Dades
- Escriure en Java l'Algorisme que descriu la resolució del problema, una instrucció per pas

Classe Programa iiExecutable!!

Algorisme

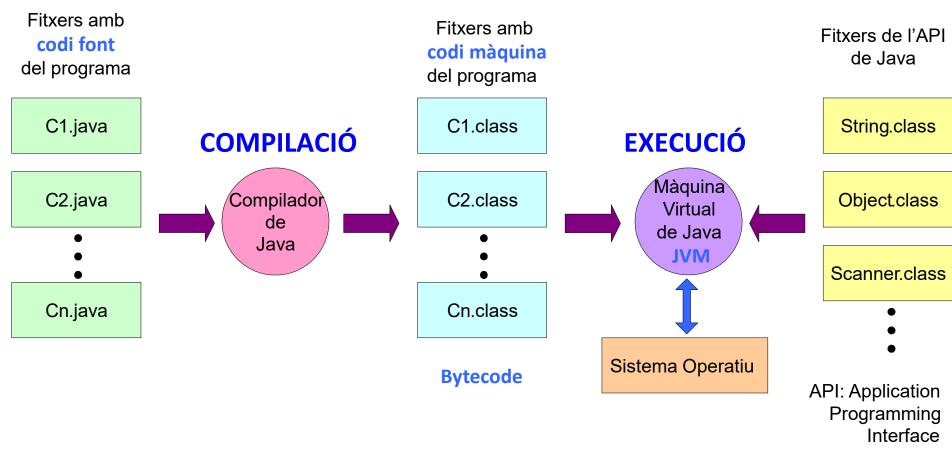

Introducció: estratègia POO de resolució d'un problema (II). La fase MENTALL

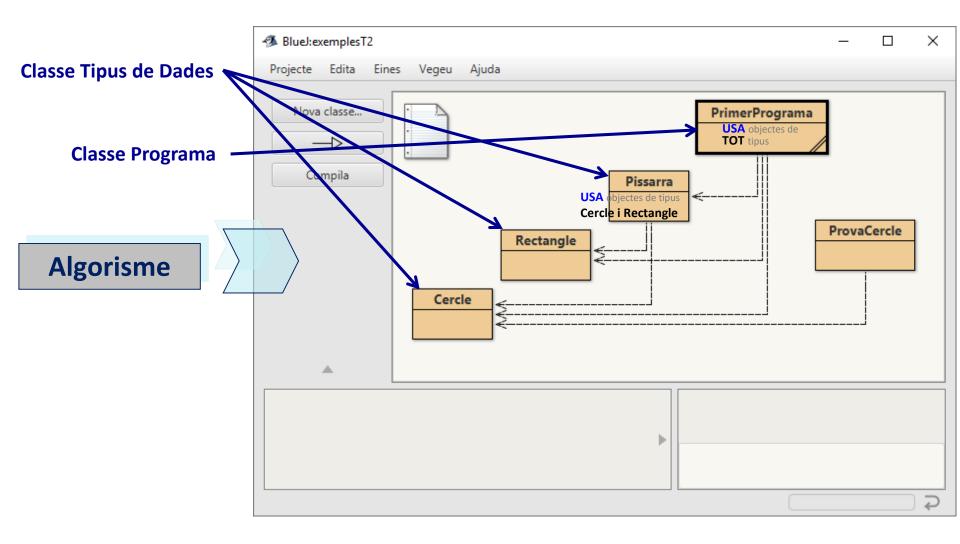
- Què és programar en Java? -

Introducció: estratègia POO de resolució d'un problema (II). Un exemple

Definició d'una classe Java: **tipus de classes**

- Segons l'estructura de la classe i l'**ús** que es farà d'ella:
  - Classe Tipus de dades: definició d'un tipus d'objecte, que se fa codificant en Java els seus atributs i les operacions que es poden realitzar sobre aquests.
  - Classe Programa: les úniques executables, són les que inicien l'execució del codi.
  - Classe d'Utilitats: són magatzems d'operacions que poden utilitzar-se des d'altres classes.
- Segons qui siga l'**autor**: les teues classes i les predefinides –del estándar de Java- i les estandaritzades per altres autors.

Definició d'una classe Java Exemple de Classe Programa (I)

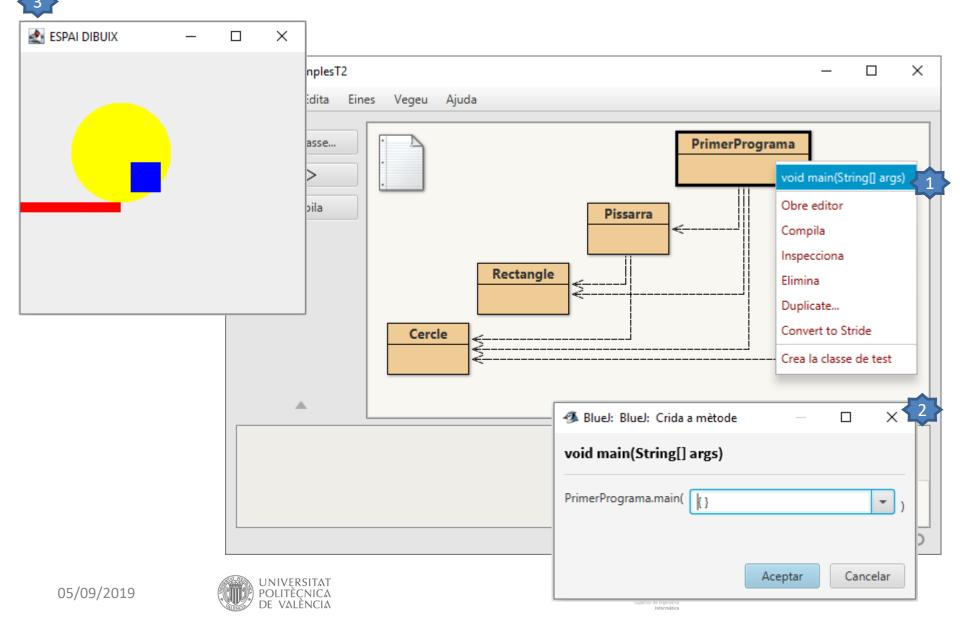
```
public class PrimerPrograma {
    public static void main (String[] args) {
        // Crear meuaPissarra per a dibuixar, donant-li nom i dimensió
        Pissarra meuaPissarra = new Pissarra("ESPAI DIBUIX", 300, 300);
        // Crear un Cercle c1 de radi 50, groc, amb centre en (100,100)
        Cercle c1 = new Cercle(50, "groc", 100, 100);
        // Afegir-lo a la pissarra i dibuixar-lo
        meuaPissarra.add(c1);
        // Crear un Rectangle r1 de 30 per 30, blau, amb centre en (125,125)
        Rectangle r1 = new Rectangle(30, 30, "blau", 125, 125);
        // Afegir-lo a la pissarra i dibuixar-lo
        meuaPissarra.add(r1);
        // Crear un Rectangle r2 de 100 per 10, roig, amb centre en (50,155)
        Rectangle r2 = new Rectangle(100, 10, "roig", 50, 155);
        // Afegir-lo a la pissarra i dibuixar-lo
        meuaPissarra.add(r2);
```

BlueJ:exemplesT2

05/09/

- Observa què ocorre quan s'executa el mètode <u>main</u> (en la transpa següent) i, després, repeteix el procés descrit.
- Obre la resta de classes del projecte exemplesT2,
  - Alguna més té un mètode <u>main</u>? Si es que sí, executa'l i observa què ocorre.

Definició d'una classe Java Exemple de Classe Programa (II): execució

Definició d'una classe Java Exemple de Classe Tipus de dades

```
/** Classe Cercle: defineix un cercle d'un determinat radi, color i ... */
public class Cercle {
                                                       ESTAT
    private double radi; private String color;
                                                                      ATRIBUTS
                                                    de l'objecte
    private int centreX, centreY;
                                           VALORS
     ** crea un cercle de radi 50, negre i centre en (100,100)*
    public Cercle() { radi = 50; color = "negre";
                      centreX = 100; centreY = 100; }
    /** torna el radi del cercle. */
    public double getRadi() { return radi; }
    /** actualitza el radi del cercle a nouRadi. */
    public void setRadi(double nouRadi) { radi = nouRadi; }
                                                                    COMPORTAMENT
    /** redueix el radi del cercle en un factor de 1.3. */
                                                                       de l'objecte
    public void decreix() { radi = radi / 1.3; }
    /** torna l'àrea del cercle. */
    public double area() { return Math.PI * radi * radi; }
                                                                      MÈTODES
    /** torna un String amb les components del cercle. */
    public String toString() {
        return "Cercle de radi " + radi + ", color " + color
            + " i centre (" + centreX + "," + centreY + ")";
                                                     OPERACIONS
```

∠ més mètodes

Definició d'una classe Java Exemple de Classe Tipus de dades

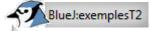

- Obre les classes PrimerPrograma i Rectangle del projecte:
  - Quina té atributs i quina no? Per què?
  - Quina té un mètode equivalent a public Cercle() i quina no? Per què?

Estructura bàsica d'una classe: capçalera i cos (atributs i mètodes)

```
[modificadors] class NomDeLaClasse [ extends AltraClasse ] {
                   capçalera (de declaració)
      Definició d'atributs
     [modificadors] tipus nomVar1;
      [modificadors] tipus nomVar2;
      [modificadors] tipus nomVarN; ]
   // Definició de mètodes
    [ [modificadors] tipus nomMetode1 ([llistaParams]) { cos }
      [modificadors] tipus nomMetode2 ([llistaParams]) { cos }
      [modificadors] tipus nomMetodeM ([]listaParams]) { cos } ]
                                COS
```


- A la vista de l'estructura general d'una classe Java ...
  - Què tenen en comú totes les classes del projecte?

Estructura bàsica d'una classe: **modificadors** que defineixen l'àmbit de la declaració (*private* i *public*)

- Tota la informació declarada private és exclusiva de l'objecte i inaccessible des de fora de la classe.
  - Qualsevol intent d'accés als atributs radi o color que es realitze fora de la classe Cercle (per exemple, en la classe PrimerPrograma) donarà lloc a un error de compilació.

```
private double radi; private String color;
```

- Tota la informació declarada public és accessible des de fora de la classe.
  - És el cas dels mètodes getRadi() o area() de la classe Cercle.

```
/** torna el radi del cercle. */
public double getRadi() { return radi; }
/** torna l'àrea del cercle. */
public double area() { return Math.PI * radi * radi; }
```


Estructura bàsica d'una classe: atributs

- Els atributs o variables d'instància (nomvar1, nomvar2, ..., nomvarN)
  representen informació pròpia de cada objecte de la classe i es declaren d'un
  tipus de dades determinat, éssent definits habitualment d'accés privat.
- El tipus de dades defineix els valors que l'atribut pot prendre i les operacions que sobre ell es poden realitzar.

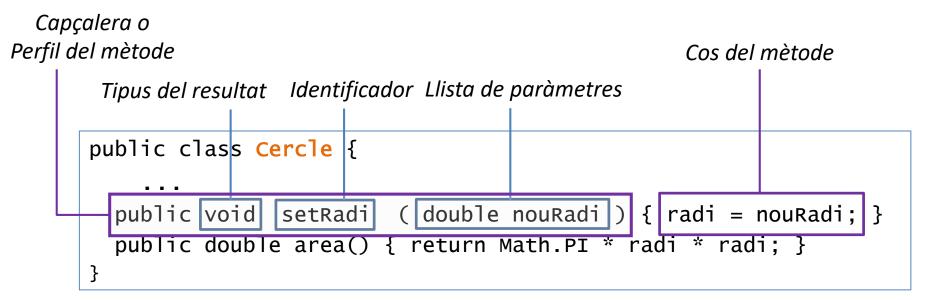
BlueJ:exemplesT2

- Obre la classe Rectangle del projecte:
  - Quins atributs té? De quins tipus? Per quin modificador de visibilitat van precedits?

Estructura bàsica d'una classe:

mètodes

- Els mètodes defineixen les operacions que es poden aplicar sobre els objectes de la classe i es descriuen indicant:
  - La capçalera o perfil: nom, tipus del resultat i llista de paràmetres que es requereixen per al càlcul.
    - És possible que un mètode no retorne cap valor (tipus void)
  - El cos: conté la sequència d'instruccions que s'efectuen en executar-lo.
    - la instrucció return és d'aparició obligada (excepte quan el resultat és void) i el seu efecte és retornar el resultat calculat.

Estructura bàsica d'una classe: tipus de mètodes

- Segons la seua funció respecte a l'objecte, es classifiquen en:
  - Constructors: creen l'objecte i s'utilitzen per inicialitzar els seus atributs.
  - Modificadors: alteren l'estat de l'objecte, canviant els valors dels seus atributs (com, per exemple, setRadi).
  - Consultors: permeten conèixer, sense alterar, l'estat de l'objecte, tornant el valor d'un o més dels seus atributs (com, per exemple, getRadi).

• Obre la classe Rectangle del projecte i classifica els seus mètodes segons la seua funció respecte a l'objecte, com hem fet per a la classe Cercle.

Estructura bàsica d'una classe:

El mètode main

- Marca el punt d'inici de l'execució d'una aplicació (classe programa).
- El programa més senzill en Java s'implementa com una classe amb un únic mètode main.

```
public class NomDeLaClasse {
    public static void main(String[] args) {
        ...
    }
}
```

Creació i manipulació d'un objecte Java: operadors new i.

- L'operador new s'utilitza per a crear un objecte d'una classe.
- L'operador punt (.) s'usa per a seleccionar l'atribut desitjat o el mètode específic que es vol aplicar (executar) sobre l'objecte.

```
public class PrimerPrograma {
    // No s'usen objectes d'aquesta classe
    private PrimerPrograma() { }
    public static void main(String[] args) {
        // Iniciar l'espai per a dibuixar donant-li nom i dimensió
        Pissarra meuapissarra = new Pissarra("ESPAI DIBUIX", 300, 300);
        // Crear un Cercle de radi 50, groc, amb centre en (100,100)
        Cercle c1 = new Cercle(50, "groc", 100, 100);
        // Afegir-lo a la Pissarra i dibuixar-lo
        meuaPissarra add(c1);
```

Estructura bàsica d'una classe: **Blocs**

- Java és un llenguatge orientat a blocs, o "unitats" de codi
- Delimitadors de bloc: claus d'inici ({) i final de bloc (})
- Blocs d'instruccions
  - 1. Exemple: cos d'un mètode
  - 2. Seqüència de zero o més instruccions compreses entre les claus { i }
  - 3. Les instruccions estan separades per ; i seran executades, també, seqüencialment.
  - 4. Propòsit: agrupar EN UNA SOLA les instruccions que conté; d'aquesta forma, un bloc es pot utilitzar en els mateixos llocs que una instrucció simple.

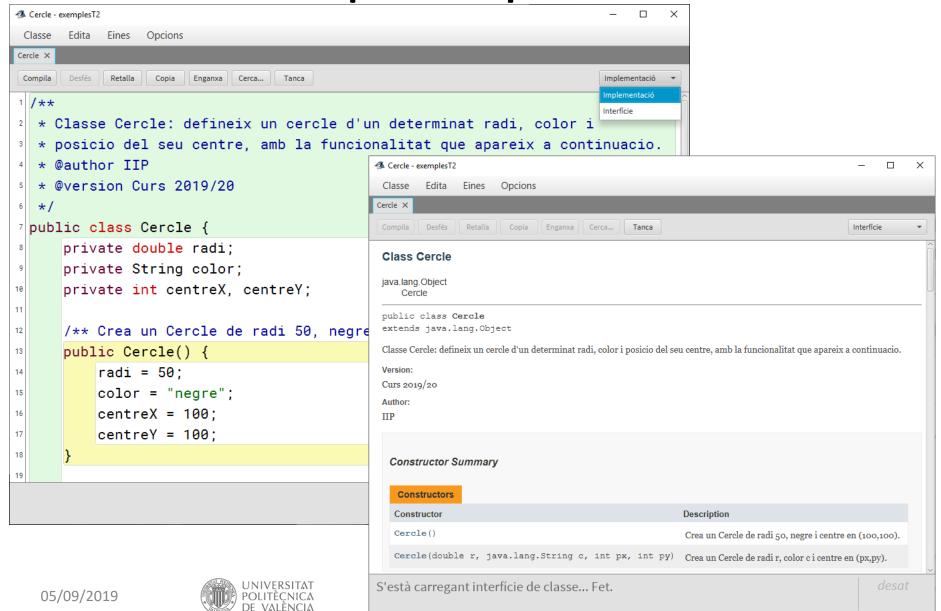

Documentació de classes Java **Per què és important?**

```
public class PrimerPrograma {
    // No s'usen objectes d'aquesta classe
    private PrimerPrograma() { }
                                                            Si no sé res de la
                                                            classe Pissarra,
    public static void main(String[] args) {
                                                            com puc usar-la?
         // Iniciar l'espai per a dibuixar donant
         Pissarra meuaPissarra = new Pissarra("ESPAI DIBUIX", 300, 300);
         // Crear un Cercle de radi 50, groc, amb centre en (100,100)
         Cercle c1 = new Cercle(50, "groc", 100, 100);
         // Afegir-lo a la Pissarra i dibuixa
         meuaPissarra.add(c1);
                                                        Si no recorde algun
                                                        detall de la classe
                                                        Cercle, què faig?
      BlueJ:exemplesT2
```

- Obre, per exemple, la classe Cercle del projecte i canvia Implementació per Interfície, com en la següent transpa.
  - Què apareix en lloc del codi Java?

Documentació de classes Java **Per què és important?**

Documentació de classes Java **Per què és important?**

Class Pissarra

java.lang.Object
 java.awt.Component
 java.awt.Container
 java.awt.Window
 java.awt.Frame
 javax.swing.JFrame
 Pissarra

Genera la documentació de la classe Pissarra que es mostra (incompleta) en la següent imatge.

All Implemented Interfaces:

java.awt.image.ImageObserver, java.awt.MenuContainer, java.io.Serializable, javax.accessibility.Accessible, javax.swing.RootPaneContainer, javax.swing.WindowConstants

public class Pissarra
extends javax.swing.JFrame

Classe Pissarra: defineix una Pissarra sobre la que es poden dibuixar elements de tipus Cercle i Rectangle.

Version:

Curs 2019/20

Author:

See Also: Serialized Form

Constructor Summary

Constructors

Constructor and Description

Pissarra()

Crea una Pissarra per defecte en la que és possible situar elements gràfics.

Pissarra(java.lang.String titol, int dimX, int dimY)

Crea una Pissarra amb cert títol i tamany en la que es possible situar elements gràfics.

Consulta la documentació de les classes predefinides de Java en:

http://docs.oracle.com/en/java/javase/11/docs/api/

Method Summary

All Methods	Instance Methods	Concrete Methods
Modifier and Typ	ype Method	l and Description
void		ava.lang.Object o) x un objecte gràfic a la P
void		xaTot () nixa tots els elements grà

Estil de codificació PrimerPrograma.java **Convencions Java** /**Programa de prova de les classes Cercle, Rectangle i Pissarra * @author IIP Checkstyle * @version Curs 2019/20 **ESPAI DIBUIX** × public class PrimerPrograma { public static void main (String[] args) { // Crear meuaPissarra per a dibuixar, donant-li nom i dimensió Pissarra meuaPissarra = new Pissarra("ESPAI DIBUIX",300,300); // Crear un Cercle c1 de radi 50, groc, amb centre en (100,100) Cercle c1 = new Cercle(50, "groc", 100, 100);// Afegir-lo a la pissarra i dibuixar-lo meuaPissarra.add(c1); // Crear un Rectangle r1 de 30 per 30, blau, amb centre en (125,125) Rectangle r1 = new Rectangle(30, 30, "blau", 125, 125);// Afegir-lo a la pissarra i dibuixar-lo meuaPissarra.add(r1); // Crear un Rectangle r2 de 100 per 10, roig, amb centre en (50,155) Rectangle r2 = new Rectangle(100, 10, "roig", 50, 155);// Afegir-lo a la pissarra i dibuixar-lo meuaPissarra.add(r2); javac PrimerPrograma.java SII no hi ha errors d'execució PrimerPrograma.class ... bytecodes ... java PrimerPrograma

SII no hi ha errors de compilació

- És possible que apareguen errors que impossibiliten l'execució d'un programa o que alteren el seu comportament respecte a allò que es pretén:
  - Errors de compilació: apareixen quan el programa incompleix alguna de les característiques de la definició del llenguatge.
    - El compilador del Java és de múltiple passada, està organitzat en fases que s'executen sols si s'han passat correctament les fases prèvies.
    - Generalment aquests errors són senzills de corregir gràcies a l'ajuda proporcionada pel compilador i a l'ús de la documentació del llenguatge.
  - Errors d'execució: provoquen un funcionament incorrecte del programa:
    - Errors en temps d'execució: provoquen la detenció de l'execució.
    - Errors lògics: provoquen que els resultats obtinguts no siguen correctes encara que el programa acabe amb aparent normalitat.

En general, els errors d'execució poden ser difícils de detectar i resoldre.


```
public class Cercle {
    private double radi; private String color;
    private int centreX, centreY;
    /** crea un cercle de radi 50, negre i centre en (100,100) */
    plubic Cercle() { radi = 50; color = "negre";
                       centrex = 100; centreY = 100; }
    /** torna el radi del cercle. */
    public double getRadi() { return radi; }
    /** actualitza el radi del cercle a nouRadi. */
    public void setRadi(double nouRadi) { radi = nouRadi; }
    /** redueix el radi del cercle en un factor de 1.3. */
    public ____ decreix() { radi = radi / 1.3_ }
    /** torna l'àrea del cercle. */
    public double area() { return Math.PI * radi * radi; }
    /** torna un String amb les components del cercle. */
    public String toString ____{
        return "Cercle de radi " + radi + ", color "+ color
            + " i centre (" + centreX + "," + centreY + ")"; }
    // més mètodes
               BlueJ:exemplesT2
```

Obre la classe Cercle del projecte i modifica el seu codi com s'indica en aquesta transpa subratllat en roig. Després compila... què passa?

```
/** Programa de prova de les classes Cercle, Rectangle i Pissarra
 * @author IIP
* @version Curs 2019/20
public class PrimerPrograma {
    // No s'usen objectes d'aquesta classe
    private PrimerPrograma() { }
    public static void main(String[] args) {
        // Crear meuaPissarra per a dibuixar, donant-li nom i dimensió
        Pissarra meuaPissarra:
        // Crear un Cercle c1 de radi 50, groc, amb centre en (100,100)
        Cercle c1 = new Cercle(50, "groc", 100, 100);
        // Afegir-lo a la pissarra i dibuixar-lo
        meuaPissarra.add(c1);
       // cre variable meuaPissarra might not have been
                                                                     25,125)
        Rectan initialized
        // Afegir-lo a la Pissarra i dibuixar-lo
        meuaPissarra.add(r1);
        // Crear un Rectangle r2 de 100 per 10, roig, amb centre en (50,155)
        Rectangle r2 = new Rectangle(100, 10, "roig", 50, 155);
        // Afegir-lo a la pissarra i dibuixar-lo
        meua BlueJ:exemplesT2 (r2);
               Obre la classe PrimerPrograma del projecte i modifica el seu codi
```

com s'indica en aquesta transpa. Després compila... què passa?

Errors de compilació i execució en Java (en temps d'execució –excepcions–)

```
/** Programa de prova de les classes Cercle, Rectangle i Pissarra
 * @author IIP
                                                                          BlueJ:exemplesT2
 * @version Curs 2019/20
                               Obre la classe PrimerPrograma del projecte i
                                modifica el seu codi com s'indica en aquesta transpa.
public class PrimerProgram
                                Després compila i executa... què passa?
    // No s'usen objectes
    private PrimerPrograma
    public static void main(String[] args) {
                                                    A BlueJ: BlueJ: Crida a mètode
                                                                                    ×
         // Crear meuaPissarra per a dibuixar,
                                                    void main(String[] args)
         Pissarra meuaPissarra = null;
                                                    PrimerPrograma.main( { }
         // Crear un Cercle c1 de radi 50, grod
        Cercle c1 = new Cercle(50, "groc", 10(
         // Afegir-lo a la pissarra i dibuixar
        meuaPissarra.add(c1);
                                                                                Cancelar
                                                                        Aceptar
              BlueJ: BlueJ: Finestra de terminal - exemplesT2
                                                                                 ×
         Rect
               Opcions
        meua
              Can only enter input while your programming is running
        Rect
         // Ajava.lang.NullPointerException
        meua
                        at <a href="mailto:PrimerPrograma.java:18">PrimerPrograma.java:18</a>)
```

Errors de compilació i execució en Java (lògics)

```
public class Cercle {
    private double radi; private String color;
    private int centreX, centreY;
    /** crea un cercle de radi 50, negre i centre en (100,100) */
    public Cercle() { radi = -50; color = "negre"; centreX = 100; centreY = 100; }
    /** consulta el radi del cercle. */
    public double getRadi() { return radi; }
    /** actualitza el radi del cercle a nouRadi. */
    public void setRadi(double nouRadi) { radi = nouRadi; }
    /** redueix el radi del cercle en un factor de 1.3. */
    public void decreix() { radi = radi * 1.3; }
    /** torna l'àrea del cercle. */
    public double area() { return Math.PI * radi; }
                                                               BlueJ: BlueJ: Crida a mètode
    /** obté un String amb les components del cercle. */
    public String toString() {
                                                               void main(String[] args)
        return "Cercle de radi " + radi + ", color "+ color
            + " i centre (" + centreX + "," + centreY + ")";
                                                               ProvaCercle.main( | { }
    // més mètodes
public class ProvaCercle {
    private ProvaCercle() { }
                                                                                              Cancelar
                                                                                     Aceptar
    public static void main(String[] args) {
        Cercle c1 = new Cercle(); System.out.println(c1.toString());
        c1.decreix(); System.out.print("Decreix el radi a " + c1.getRadi());
        System.out.println(" i la seua àrea és " + c1.area());
                    BlueJ: BlueJ: Finestra de terminal - exemplesT2
                                                                                              ×
                     Opcions
                     Cercle de radi -50.0, color negre i centre (100,100)
                    Decreix el radi a -65.0 i la seua àrea és -204.20352248333654
    05/09/2019
                     Can only enter input while your programming is running
```

Organització de classes Java en llibreries (packages).

- Un paquet (package) de Java consisteix en un grup de classes que poden ser importades i, en conseqüència, utilitzades en altres classes.
- En Java, les classes s'estructuren sempre en paquets. Quan no s'indica explícitament, estan en un especial (anonymous).
- Un package facilita l'organització i ús de les classes ja definides i la definició i ús de noves.

```
package libUtil;
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
public class Pissarra extends JFrame { ... }
```

 El paquet java.lang s'importa per defecte. Formen part d'aquest paquet les classes Object, String, System i Math.

Herència. Jerarquia de classes Java

- En els LOO el mecanisme bàsic per al reús del codi és l'herència: permet definir noves classes extenent o restringint les funcionalitats d'altres classes ja existents.
- L'herència permet modelar relacions jeràrquiques entre classes: l'hereua té les mateixes característiques, tal volta refinades per a definir-la com un cas especial.
- La llibreria de classes del llenguatge es troba organitzada de forma jeràrquica, éssent la base d'aquesta jerarquia Object.

